

PRAVILNIK

O KUĆNOM REDU U USTANOVAMA ZA IZDRŽAVANJE KRIVIČNE SANKCIJE, MJERE PRITVORA ILI DRUGIH MJERA

I - OPĆE ODREDBE

Član 1.

Ovim pravilnikom detaljnije se uređuje organizacija i način života pritvorenika i osuđenih lica, a naročito: prijem, raspoređivanje i smještaj, upoznavanje sa kućnim redom i drugim propisima, ishrana, zdravstvena zaštita i provođenje higijenskih mjera, način zadovoljavanja vjerskih potreba, prepiska, prijem posjeta i pošiljki, vrste i količine prehrambenih proizvoda koji se mogu primiti, uslovi i način raspolaganja novcem dobijenim kao naknada za rad, nagrade i novčane doznake, način korištenja godišnjeg odmora, održavanje reda i discipline, sistem disciplinskih povreda i sankcija, uslovi i način primjene disciplinskih sankcija, mjere usamljenja, vrste povlastica u zavodu, uslovi i način korištenja svih povlastica, organizacija kulturnih, obrazovnih i sportsko-zabavnih aktivnosti, slobodnih aktivnosti, boravka na otvorenom prostoru, rad vijeća pritvorenika i osuđenih lica, otpuštanje i pomoć prilikom otpuštanja iz pritvora ili sa izdržavanja kazne zatvora, kao i druga pitanja koja su od značaja za uslove i način izdržavanja mjere pritvora.

Član 2.

Izvršenje krivične sankcije, pritvora i drugih mjera vrši se u posebnim jedinicama (u daljem tekstu: zavod) na teritoriji Bosne i Hercegovine.

U sastavu zavoda mogu biti posebne jedinice zatvorenog, poluotvorenog i otvorenog tipa.

Pritvorska odjeljenja su zatvorenog tipa.

Član 3.

U postupanju s pritvorenicima i osuđenim licima primjenjuju se odredbe Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 3/03, 32/03, 36/03, 26/04, 63/04 i 13/05), i odredbe Zakona Bosne i Hercegovine o izvršenju krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera ("Službeni glasnik BiH", br.13/05), koje regulišu pitanja smještaja, ishrane, zdravstvene zaštite, upotrebe sredstava prinude i naknade pričinjene štete za vrijeme izvršenja krivične sankcije, pritvora ili drugih mjera.

Član 4.

Ovlaštena službena lica zavoda u postupanju s pritvorenicima i osuđenim licima ne smiju vrijeđati ličnost i dostojanstvo pritvorenika i osuđenih lica.

Prema pritvoreniku ili osuđenom licu mogu se primjenjivati samo ona ograničenja koja su potrebna da se ostvari svrha izvršenja krivične sankcije, pritvora ili druge mjere, spriječi bjekstvo pritvorenika, spriječi počinjenje krivičnog djela, otkloni opasnost po život i zdravlje ljudi i ostvari sigurnost zavoda.

Niko neće biti podvrgnut mučenju ili neljudskom ili ponižavajućem tretmanu ili kažnjavanju.

U postupanju s pritvorenicima i zatvorenicima ne smije biti diskriminacije zasnovane na etničkoj pripadnosti, rasi, boji kože, spolu, seksualnom opredjeljenju, jeziku, religiji ili vjerovanju, političkim ili drugim uvjerenjima, nacionalnom i socijalnom porijeklu, srodstvu, ekonomskom ili nekom drugom statusu.

II - PRIJEM I SMJEŠTAJ PRITVORENIKA I OSUĐENIH LICA

Član 5.

U zavod se može smjestiti samo lice za koje je nadležni sud donio rješenje o određivanju pritvora, odnosno produženju pritvora ili izrekao kaznu zatvora (ili naredio pritvaranje lica iz nekog drugog razloga) i izdao nalog zavodu da to lice primi na izdržavanje krivične sankcije, mjere pritvora ili druge mjere..

Sam nalog suda ili samo rješenje suda o određivanju ili produženju krivične sankcije, pritvora ili druge mjere nisu dovoljni da se lice primi.

Ako ovlašteno službeno lice sprovede u zavod pritvorenika ili osuđeno lice bez jednog od dokumenata iz stava 1. ovog člana, ovlašteni službenik zavoda neće ga primiti.

Nadležni sud koji je odredio izvršenje krivične sankcije, pritvora ili druge mjere, u nalogu za prijem pritvorenika ili osuđenog lica, naznačit će sve poznate podatke o navodnim ili dokazanim saučesnicima i informacije o krivičnom djelu za koje je lice optuženo ili osuđeno, kao i druge podatke značajne za tretman pritvorenika ili osuđenog lica.

Član 6.

Ako ovlašteni službenik zavoda prilikom prijema utvrdi da je pritvorenik ili osuđeno lice povrijeđeno ili pritvorenik izjavi da mu je hitno potrebna intervencija ljekara, neće ga primiti u zavod prije nego što mu ovlašteno službeno lice koje ga je sprovedo u zavod ne osigura adekvatan ljekarski tretman u zdravstvenoj ustanovi van zavoda.

U slučaju iz stava 1. ovog člana, od pritvorenika će se oduzeti ljekarski nalazi i predati ljekaru koji ordinira u zavodu (u daljem tekstu: ljekar), a pritvoreniku će se izdati pismena potvrda o oduzimanju ljekarskih nalaza.

Član 7.

Zavod izdaje pismenu potvrdu o prijemu pritvorenika ili osuđenog lica u koju se unosi prezime, ime oca i ime pritvorenika ili osuđenog lica, dan i sat prijema, ime i prezime ovlaštenog službenog lica koje je pritvorenika ili osuđeno lice sprovedo u zavod i ime i prezime ovlaštenog službenika koji je u zavodu primio pritvorenika ili osuđeno lice.

Član 8.

Prilikom prijema pritvorenika ili osuđenog lica utvrdit će se njegov identitet na osnovu lične karte, putne isprave ili druge isprave pogodne za utvrđivanje identiteta.

Ako pritvorenik nema nikakvu ispravu na osnovu koje se može utvrditi njegov identitet, tada će garant njegovog identiteta biti ovlašteno službeno lice koje ga je sprovedo do zavoda, o čemu se sačinjava posebna službena zabilješka koju potpisuje ovlašteno službeno lice koje je izvršilo sprovođenje.

Član 9.

Prilikom prijema pritvorenika ili osuđenog lica, obavezno će se izvršiti detaljan pretres pritvorenika ili osuđenog lica i njegovih ličnih stvari.

Pretres iz stava 1. ovog člana, može vršiti samo ovlašteno službeno lice istog spola.

Pretres ličnih stvari vrši se u prisustvu pritvorenika ili osuđenog lica.

Član 10.

Zavod je dužan da osigura uslove u kojima će se pritvorenik ili osuđeno lice, odmah po prijemu, moći da upozna sa ovim pravilnikom.

Na zahtjev pritvorenika ili osuđenog lica može mu se omogućiti da se upozna i sa Krivičnim zakonom Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 3/03, 32/03, 37/03, 54/04 i 61/04), Zakonom o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine i Zakonom Bosne i Hercegovine o izvršenju krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera. Primjerci zakona i pravila iz ovog stava bit će na raspolaganju svakom pritvoreniku ili osuđenom licu po njegovom zahtjevu, u bilo koje razumno vrijeme. Prilikom prijema u zavod, svaki pritvorenik ili osuđeno lice će dobiti pisane informacije na jeziku koji razumije o tome kako da dođe do njih.

Upravnik zavoda brine se o tome da odredbe ovog pravilnika kao i ostali propisi o izvršenju pritvora i kazne zatvora, koji se odnose na prava i dužnosti pritvorenika i zatvorenika, budu dostupni svim pritvorenicima i zatvorenicima u formi koja im je razumljiva.

Član 11.

Po prijemu, stručno medicinsko osoblje će odmah izvršiti opći pregled prije smještanja u ćeliju ili sobu. Detaljan ljekarski pregled će se izvršiti u roku od 24 sata od prijema.

Ljekarski nalazi unose se u zdravstveni karton pritvorenika ili osuđenog lica. Zdravstveni karton se čuva tako da je zagarantirana povjerljivost podataka koje on sadrži.

Poslije obavljenog ljekarskog pregleda pritvoreniku ili osuđenom licu će se osigurati kupanje toplom vodom, a po potrebi pranje i dezinfekcija njegove odjeće i stvari koje je donio sa sobom.

O potrebi dezinfekcije odjeće i stvari pritvorenika ili osuđenog lica odlučuje ljekar.

U skladu sa st. 3. i 4. ovog člana postupit će i sa predmetima koje pritvorenik ili osuđeno lice kasnije primi na korištenje.

Član 12.

Kada to naredi sud, predmeti koje je sud odredio, a koji su od materijalne važnosti za krivični postupak u vezi sa kojim je lice pritvoreno, bit će privremeno oduzeti od pritvorenika i smješteni na sigurno mjesto.

O oduzetim predmetima iz stava 1. ovog člana, pritvoreniku ili osuđenom licu se daje potvrda i sačinjava poseban zapisnik koji se dostavlja sudiji za prethodni postupak, odnosno sudiji za prethodno saslušanje, sudiji, ili predsjedniku vijeća (u daljem tekstu: sud koji vodi krivični postupak), a predmeti se čuvaju u skladu sa naredbom suda koji vodi krivični postupak.

Oduzeti predmeti iz stava 1. ovog člana, mogu se predati licu koje odredi pritvorenik ili osuđeno lice, samo uz odobrenje suda koji vodi krivični postupak.

Član 13.

Prilikom prijema u zavod, od pritvorenika ili osuđenog lica se obavezno oduzimaju predmeti koji su podobni da se tijelo povrijedi, napadne drugo lice ili pokuša bjekstvo, kao i novac, strana valuta, dragocjenosti, noževi, makaze, britve, žileti, igle, remen, šal, pertle, kravate, mobiteli. Ukoliko, prema ocjeni odgovornog službenika zavoda ili medicinskog osoblja, postoji ozbiljan rizik samopovrjeđivanja lica koje je primljeno u zavod, mogu se također oduzeti i drugi predmeti koji bi mogli predstavljati rizik ličnoj sigurnosti.

O oduzetim stvarima iz stava 1. ovog člana, pritvoreniku ili osuđenom licu se izdaje potvrda u koju se unosi: prezime, ime oca i ime pritvorenika ili osuđenog lica, vrsta, količina i druge bitne osobine stvari koje su oduzete, datum i sat oduzimanja stvari, a kada se količina stvari označava brojem broj stvari se upisuje i slovima, potpis službenog lica koje je oduzelo stvari, otisak pečata zavoda i potpis pritvorenika ili osuđenog lica.

Jedna kopija potvrde iz stava 2. ovog člana, daje se pritvoreniku ili osuđenom licu, jedna dostavlja u depozit zavoda uz oduzete stvari, a original se čuva kod službenog lica koje je oduzelo stvari.

Član 14.

Stvari oduzete od pritvorenika ili osuđenog lica čuvaju se u određenoj prostoriji zavoda (depozitu) osigurane od kvarenja i oštećenja.

Novac i dragocjenosti čuvaju se u kasi ili drugom sigurnom mjestu koje odredi upravnik zavoda, s tim da će se prethodno napraviti njihov popis, koji će potpisati pritvorenik ili zatvorenik kao i službenik zavoda.

Oduzete stvari iz člana 13. ovog pravilnika, naročito one koje su podložne kvarenju, uz pismenu saglasnost pritvorenika ili osuđenog lica i o njegovom trošku, predat će se ili poslati poštom njegovoj porodici ili licu koje pritvorenik ili osuđeno lice odredi.

Član 15.

U zavodu se vodi matična knjiga pritvorenika ili osuđenih lica sa pratećim abecednim registrom.

Matična knjiga sastoji se od potrebnog broja listova koji su povezani tvrdim povezom.

Upis pritvorenika ili osuđenog lica u matičnu knjigu vrši se po hronološkom redu, odmah po dolasku pritvorenika ili osuđenog lica u zavod.

U matičnu knjigu za svakog pritvorenika ili osuđenog lica unose se slijedeći podaci: redni broj (matični broj), prezime, ime oca i ime pritvorenika ili osuđenog lica, dan, mjesec i godina rođenja, mjesto rođenja, prebivalište odnosno boravište, zanimanje, državljanstvo, datum prijema u zavod (sat, dan, mjesec i godina), naziv suda koji je odredio mjeru pritvora, broj rješenja i datum donošenja, broj rješenja i datum donošenja rješenja o produženju pritvora, datum puštanja iz pritvora (sat, dan, mjesec i godina), ili datum odsluženja kazne, naziv suda koji je donio rješenje o ukidanju pritvora, broj rješenja i datum donošenja i u posebnoj rubrici eventualne primjedbe.

U prateći abecedni registar (indeks) evidentiraju se pritvorenici hronološkim redom prema abecednom inicijalu prezimena.

U registar se unose slijedeći podaci: redni broj, prezime, ime oca i ime pritvorenika ili osuđenog lica, matični broj pritvorenika ili osuđenog lica (redni broj, strana i godina matične knjige), datum prijema u pritvor (sat, dan, mjesec i godina), datum puštanja iz pritvora (sat, dan, mjesec i godina) i u posebnoj rubrici eventualne primjedbe.

Matična knjiga pritvorenika ili osuđenog lica i prateći registar vode se odvojeno za svaku kalendarsku godinu.

Matična knjiga zaključuje se na kraju godine (31. decembra), službenom zabilješkom napisanom ispod posljednjeg rednog broja.

Zabilješka iz stava 8. ovog člana sadrži:

- a) ukupan broj pritvorenika ili osuđenih lica koji su upisani u matičnu knjigu,
- b) datum i potpis službenog lica ovlaštenog za vođenje matične knjige,
- c) otisak pečata zavoda.

U jednoj matičnoj knjizi ili registru može se voditi evidencija pritvorenika ili osuđenih lica za više kalendarskih godina.

U slučaju iz stava 10. ovog člana, po isteku svake kalendarske godine, vrši se zaključivanje matične knjige i registra.

Registar se zaključuje tako što se zaključuje posebno svako slovo abecednog registra.

Član 16.

Za svakog pritvorenika ili osuđeno lice formira se poseban predmet u dvolisnici formata A-4 u kojem se čuvaju sva pismena i medicinska dokumentacija vezana za pritvorenika ili osuđeno lice.

Sa predmetom iz stava 1. ovog člana, postupa se u skladu sa propisima koji regulišu kancelarijsko poslovanje.

Član 17.

Pritvorenici i osuđena lica se smještaju i raspoređuju u posebne prostorije zavoda namijenjene isključivo za smještaj pritvorenika ili osuđenih lica.

U istoj sobi ne mogu boraviti pritvorenici i osuđena lica različitog spola.

Pritvorenici koji su optuženi za isto krivično djelo, u pravilu se ne smještaju u istu sobu.

U nedostatku prostora, izuzetno u istu sobu mogu se smjestiti pritvorenici koji su optuženi za isto krivično djelo, a po odobrenju suda koji vodi krivični postupak.

Pritvorenici i osuđena lica koji su povratnici u vršenju krivičnih djela smještaju se odvojeno od pritvorenika ili osuđenih lica koji ranije nisu bili na izdržavanju kazne zatvora.

Pritvorenik ili zatvorenik može se držati odvojeno od ostalih i pod sljedećim okolnostima:

1. kada to nužno zahtijeva zdravstveno stanje tog lica ili drugih;
2. u okolnostima kada je to propisano nekim drugim zakonom;
3. kada to pritvorenik ili zatvorenik zahtijeva radi vlastite zaštite i po odobrenju upravnika zavoda;
4. kada to lice predstavlja ozbiljnu prijetnju redu u zavodu i pod uslovima propisanim u članu 95. Zakona Bosne i Hercegovine o izvršenju krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera koji reguliše način određivanja mjere usamljenja.

Član 18.

Maloljetna lica izdržavaju mjeru pritvora odvojeno od punoljetnih lica.

Maloljetna lica neće biti pritvorena ili smještena na izdržavanje kazne u usamljenju od drugih maloljetnih lica.

Član 19.

Pritvorenici ili osuđena lica narušenog fizičkog i mentalnog zdravlja smještaju se u posebnu sobu (tzv. stacionar) gdje su pod stalnom kontrolom medicinskog osoblja zavoda.

Zatvorski ljekar će odlučiti o smještaju u stacionar.

Kada je to u općem zdravstvenom interesu za zavod ili u interesu zdravstvenih potreba lica, pritvorenici ili osuđena lica koja boluju od zaraznih bolesti mogu se po nalogu zatvorskog ljekara smjestiti odvojeno od drugih pritvorenika ili osuđenih lica.